

Науменко О. М.
Naumenko.olya@gmail.com
кандидат політичних наук, старший викладач
кафедри політичних технологій,
ДВНЗ «Київський національний
економічний університет імені Вадима Гетьмана»
м. Київ, Україна

РОЛЬ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЛІТИКО-УПРАВЛІНСЬКОЇ ЕЛІТИ В ПОЛІТИЧНОМУ УПРАВЛІННІ

В політичному сенсі людське суспільство як системне соціальне утворення складається з керуючих та керованих людей, що мають сталі зв'язки, утворюючи з іншими елементами систему політичного управління [5, 6–7]. Для реалізації політичного управління необхідною є наявність двох сторін: суб'єкт політичного управління або управляюча/керуюча підсистема; об'єкт політичного управління або підсистема якою управляють/керують. Між суб'єктом та об'єктом виникають політико-управлінські відносини та утворюється організаційна система політичного управління. Суб'єктами політичного управління виступають практично всі члени суспільства [5, 25–26]. Політичне управління є об'єктивним та закономірним процесом впорядкованості діяльності соціально-політичної сфери, яке формує та реалізовує сукупну волю всього суспільства [5, 25]. Саме поняття «політичне управління» за суттю можна ототожнити з «політичним менеджментом».

Політико-адміністративними і управлінськими процедурами є ряд норм, правил, прийомів та способів, які і становлять технології політичного управління [5, 12]. Політичне управління виражається в формі інституту рішень, кількість та якість яких в політичній системі є умовою її ефективності. Управлінське рішення, передусім політичне, є функцією управлінських інституцій чи осіб, які їх представляють [1, 71].

Політичне управління і його технології також розглядається на основі підходу заснованому на вивченні феномену теорії бюрократії та політики бюрократів, або професійних управлінців у веберівському розумінні. Даний підхід передбачає розгляд взаємовідносин між бюрократами та виборними посадовими

особами/політиками. Хоча в сучасному суспільстві термін «управління» неможливо відокремити від терміну «політика» [5, 12–13].

За визначенням В. Токовенко політичне керівництво це «діяльність державних органів та посадових осіб, які посідають верховне, ієрархічно найвище місце в структурі держави й концентрують найвищі повноваження щодо прийняття державних рішень, найвищих кадрових призначень, розподілу фінансових та матеріальних суспільних ресурсів, а також використання силових та інформаційних структур держави» [4, 25].

Значну роль в системі управління відіграє політичне управління, функціональним суб'єктом якого в суспільстві є політико-управлінська еліта, яка здійснює функцію державного управління [3].

Політико-управлінська еліта повинна стати основним суб'єктом ефективності політичного управління. Зокрема, чинником ефективного політичного управління є система добру кадрів, що є визначальним на шляху становлення якісної політико-управлінської еліти, функціонування якої в Україні відбувається за закритої системи управління. Критеріями призначення на посади є послужний список, кабінетний відбір та участь в політичних кампаніях [2].

Політико-управлінська на сьогодні перебуває в процесі якісної трансформації, відбувається зміни молодих «нових облич» часто випадкових у владі на професійних та компетентних осіб, які сприятимуть стабільності політичної системи України. Системним перезавантаження влади стала реалізована Президентом В. Зеленським зміна уряду та призначення 4 березня 2020 р. Прем'єр-міністром України Д. Шмигала.

Професіоналізація політичного управління має базуватися і на залученні «звичайних» людей та їх відповідній підготовці в даній діяльності. Політичне управління, зокрема, вимагає відповідного рівня управлінських знань та управлінського професіоналізму. Стає на часі проблема політичного лідерства і управлінського професіоналізму, вирішення якої може бути за допомогою управлінської підготовки політиків, створенні професійного корпусу управляючих політичним життям у суспільстві. Тому і утворюються в Україні навчальні заклади

відповідного профілю. Тож, державні службовці мають відбиратися у відповідності до їх професійної компетентності. Виразником та основним «постачальником» управлінського непрофесіоналізму є політичні партії, які є організаціями, що представляють політичні інтереси груп населення чи політичного «бізнесу» [1, 82–83]. Політик повинен виходити зі свого вищого призначення, а саме, узгоджувати різні інтереси та в даному напрямку організовувати об'єкт політичного управління [1, 70].

Роль політико-управлінської еліти в політичному управлінні є досить важливою, від дій та рішень якої залежить вектор держави та суспільного розвитку. Ціннісна трансформація політичних еліт є необхідною, як і громадянського суспільства, зокрема. Необхідним постає впровадження системної кадрової політики держави. В площині євроінтеграційних прагнень України політичне управління має бути на якісно новому рівні, задля забезпечення політичної стабільності та ефективності.

Використана література:

1. Гаєвський Б. А. Політичне управління/ Навч. посіб. / Б. А. Гаєвський, В. А. Ребкало, М. В. Туленков. – К.: Вид-во УАДУ, 2001. – 160 с.
2. Крюков О. Ефективне політичне управління та якісна еліта: фантастика чи реальність? [Електронний ресурс] // Дзеркало тижня. – № 16. – 2009. – Режим доступу до журн.: https://dt.ua/SOCIETY/efektivne_politichne_upravlinnya_ta_yakisna_elita__fantastika_chi_realnist.html.
3. Лопушинський І. П. Формування української політико-управлінської еліти: сучасний погляд на проблему [Електронний ресурс] / І. П. Лопушинський // Актуальні проблеми державного управління. – 2010. – № 1. – С. 22–30. – Режим доступу до журн.: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/apdu/2010-1/doc/1/03.pdf>.
4. Токовенко В. В. Політичне керівництво і державне управління: проблеми взаємовідносин та оптимізація взаємодії: Моногр. / В. В. Токовенко – К.: Вид-во УАДУ, 2001. – 256 с.

5. Туленков М. В. Політичне управління в сучасному суспільстві: монографія/ М. В. Туленков, Ю. Ж. Шайгородський. – К.: Вид-во «Центр соціальних комунікацій», 2011. – 218 с.

Семенець-Орлова І.А.
innaorlova@ukr.net

доктор наук з державного управління,
доцент кафедри соціології та політології
Національного авіаційного університету
м. Київ, Україна

СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ ІНТЕРАКЦІЇ У МЕРЕЖЕВОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Поширення мережевої логіки за допомогою електронних технологій підтримки соціальних зв'язків виступає засобом і продуктом сучасної глобалізації суспільства, визначаючи динаміку відносин у виробництві, повсякденному житті, культури та влади». «У сучасній літературі панорама комунікаційної революції аналізується за трьома напрямками: оперування інформацією – віртуальна реальність – соціальна взаємодія» [1]. Комунікації є життєво важливою частиною людського існування, відзначає Р. Дейберт. «Будь-які зміни в способах комунікації мають суттєві наслідки для розподілу влади всередині суспільства, пов'язані з переглядом соціальних цінностей, неминуче тягнуть за собою зміни в індивідуальній та політичній свідомості громадян» [3]. В теорії К. Дойча політична система постає як складна мережа інформаційних потоків і комунікативних зв'язків, побудована за принципом зворотного зв'язку. Ефективність функціонування політичної системи залежить від стану її комунікаційних мереж, кількості і якості інформації, що надходить, особливостей процесу переробки, передачі та зберігання ланцюга повідомлень.

Підкреслюючи підвищення інтерактивності засобів масової інформації внаслідок впровадження нових мережевих технологій, Е. Тоффлер вважав, «що під кінець ХХІ століття інформація і знання стануть найважливішими ресурсами влади» [5]. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології, відповідно до М. Кастельса, –